

ΑΝΔΡΕΑΣ Ο ΠΗΡΟΣ ἢ ΤΥΦΛΟΣ

Οἱ ἀσχοληθέντες περὶ τὸν Ἀνδρέαν, ἓνα τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν ποιητῶν ἀκμάσαντα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, κατὰ τὸν Η' αἰῶνα, ὄχι μόνον οὐδὲν θετικὸν περὶ αὐτοῦ εἶπον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐπιθετὸν αὐτοῦ ὀρθῶς ἡμῖν παρέδωκαν, ἐκ τῶν σφαλμάτων τῶν ἀντιγραφῶν παραπλανηθέντες. Οὕτως ὁ Christe καὶ Παρανίκας¹ ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν Πυρὸν ἢ Πυρρὸν ἢ Πυρσόν, ὁ Γ. Παπαδόπουλος² ὠσαύτως Πυρρὸν, ὁ Pitra Πυρόν, καὶ διακρίνει αὐτὸν τοῦ Ἀνδρέου Τυφλοῦ³, καὶ ἄλλοι ἄλλως. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πᾶσαι αὐταὶ αἱ παραλλαγαὶ φέρονται εἰς τοὺς Κώδικας, ὧς φαίνεται κατωτέρω ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ, ἀλλὰ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ ποιητὴς Ἀνδρέας ἦτο τυφλός, ὡς καὶ προσωνυμεῖται εἰς πολλοὺς Κώδικας, καὶ ἐπομένως ἢ ἀντίστοιχος καὶ ἰσοδύναμος τοῦ τυφλὸς λέξις πηρὸς εἶναι ἢ ὀρθότερα καὶ ἢ γραμματικώτερον ἐπιβαλλομένη, ταύτην δὲ καὶ φέρουσι πολλοὶ Κώδικες. Ἀνδρέας ὄθεν ὁ Πηρός, ἤγουν ὁ Τυφλὸς δέον καὶ νὰ λέγεται καὶ νὰ γράφεται.

Οἱ τῆς Anthologia Graeca ἐκδότηι δὲν δύνανται νὰ εἴπωσιν οὔτε πότε ἔζησεν οὔτε ποῦ⁴, ὁ δὲ Γ. Παπαδόπουλος⁵, ἄνευ οὐδεμιᾶς μαρτυρίας καὶ ἀποδείξεως, ὀρίζει τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ εἰς τὸν ε' αἰῶνα! Ἄλλ' ὁ Ἀνδρέας, τὸν ὁποῖον ἐγνωρίζομεν μέχρι τοῦδε ποιητὴν ἔξ μόνον Ἰδιομέλων καὶ δύο Στιχηρῶν⁶, ἀποδεικνύεται διὰ τῆς γενομένης ἐρεῦνης ποιητὴς μὲν Εἰρωμῶν ἀγνώστων μέχρι τοῦ νῦν ἐξήκοντα ἔξ, Ἰδιομέλων δὲ ἑκατὸν καὶ ἑνός. Ἀνήκει ἄρα εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Εἰρμοποιίας, ἣτις, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ η' αἰῶνος (ἀπὸ Ἰωάννου

¹ Anthologia Graeca σ. XLII.

Πηγαί: Chiste καὶ Παρανίκα, Anthologia Graeca Carminum Cristianorum, Lipsiae 1871. Pitra, Hymnographie de l'Eglise grecque (ἐν σ. CLIII διακρίνει τὸν Ἀνδρέαν Πηρὸν ἀπὸ Ἀνδρέαν τὸν τυφλόν), Γ. Παπαδοπούλου, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἐν Ἀθῆναις 1904. Petridis, André l'Aveugle, ἐν Dict. d'hist. et de geogr. στήλ. 1638. Krumbacher, Gesch. Byz. Litt.² σ. 672. EmerEAU, Hymnographi Byzantini, ἐν Echos d'Orient ἔτ. 25 (1922) σ. 276. Α. Κεραμέως, Ἱεροσολ. Βιβλ. σ. 157.

² Συμβολαὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλ. μουσικῆς σ. 139.

³ Hymnographie de l'Eglise grecque σ. CLIII.

⁴ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 139.

⁶ Πρβλ. Γ. Παπαδοπούλου, Ἐνθ' ἄνωτ. καὶ EmerEAU, Hymnographi Byzantini, ἐν Echos d'Orient ἔτ. 25 (1922) σ. 267.

τοῦ Δαμασκηνοῦ) ἐξηκολούθει ἀκμάζουσα μέχρι τοῦ 14 σχεδὸν αἰῶνος. Τὴν ἀκμὴν ὄθεν τοῦ Ἀνδρέου δέον νὰ ὀρίσωμεν περὶ τὰ τέλη τοῦ 11 ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 12 αἰῶνος. Μεταξὺ τῶν Εἰρημῶν αὐτοῦ (Ἦχος πλ. α' ὠδὴ 8¹) εὑρηται εἰς πολλὴν ἔχον συγγένειαν πρὸς Εἰρημὸν τοῦ Σαβαΐτου Στεφάνου· ὁ τοῦ Ἀνδρέου ἔχει οὕτως: «Ἀνθρωπότητος καὶ θεότητος σύνοδος ἐν σοί, Θεοτόκε, πέπρακται· τῆς μὲν προσληφθείσης, τῆς δὲ προσλαβούσης καὶ μεινάσης ἑκατέρας ἀτρέπτου»¹· ὁ δὲ τοῦ Στεφάνου οὕτως: «Ἀνθρωπότητος σύνοδος ἐν τῇ γαστρὶ σου γέγονε, Μαρία Θεονύμφευτε, καὶ γὰρ ὁ εἰς τῆς Τριάδος προσλήψει σαρκὸς ἐμψυχωμένης τῆς ἐκ σοῦ ἀφράστως σεσωμάτῳται»².

Ἐκ τῶν δύο ποιητῶν ὁ εἰς ἐδανείσθη πάντως ἐκ τοῦ ἄλλου τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν, ἢ ὁ Στέφανος παρὰ τοῦ Ἀνδρέου ἢ ὁ Ἀνδρέας ἐκ τοῦ Στεφάνου· ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δέον ν' ἀναζητήσωμεν τὸν Ἀνδρέαν εἰς ἄλλην ἐποχὴν· ὁ Στέφανος καὶ ὁ Ἀνδρέας εἶναι σύγχρονοι, καὶ δὴ καὶ συνεργάται· εἶναι οἱ πρῶτοι τοῦ Τριφδίου συντάκται, εἶναι οἱ πρῶτοι οἱ δι' ἁσματικῶν κατασκευαστικῶν Τροπαρίων τὸν ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων κύκλον στεφανώσαντες καὶ πλουτίσαντες. Πάντα τὰ Ἰδιόμελα τοῦ Τριφδίου, ἄνευ ἐξαιρέσεως, εἶναι ἔργα τῶν δύο καὶ μόνον τούτων ποιητῶν. Ἐν τῷ αὐτῷ αὐστηρῷ ἀσκητικῷ πνεύματι ἀπὸ τοῦ βάθους τῶν ἀσκητικῶν κελλίων ἐξαιροῦσι καὶ ἐξυμνοῦσι τὴν νηστείαν, ὡς τὸ μόνον τῆς ψυχῆς φάρμακον, καὶ ἰδίως ὁ Ἀνδρέας. Μόνον ἐκ τῆς ἀσκητικῆς σχολῆς τοῦ ἁγίου Σάβα ἠδύναντο, ν' ἀκουσθῶσι τοιαῦτα φωναὶ συντριβῆς καὶ ταπεινώσεως καὶ μόνον ἀσκηταὶ ἐν τῇ νηστείᾳ ζήσαντες καὶ παλαιωθέντες ἠδύναντο νὰ ἔχῳσι πείραν τῆς δυνάμεως τῆς νηστείας ὡς ζωγραφοῦσι θαυμασίως ἀμφοτέρω, καὶ ἰδίως ὁ Ἀνδρέας. Οὐδεμίαν ἔχῳ ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ Ἀνδρέας ὁ Τυφλὸς ἦν μοναχός, καὶ δὴ Ἁγιοσαβίτης. Τὸ ἐν τῷ Ἐσπερινῷ τῆς Τετάρτης πρὸ τῶν Βαΐων Ἰδιόμελον μᾶς διαβεβαιοῖ ὅτι ὁ Ἀνδρέας ἦν μοναχός. Ἐν τούτῳ λέγει: «πλούσιος ἐν πάθεισιν ὑπάρχων τὴν ἀπατηλὴν τῆς ὑποκρίσεως περίκειμαι στολήν, εὐφραινόμενος τοῖς κακοῖς τῆς ἀκρασίας καὶ τὴν ἄμετρον ἀσπλαγγνίαν ἐνδείκνυμαι, παρορῶν μου τὸν νοῦν πρὸ τοῦ πυλῶνος βεβλημένον τῆς μετανοίας λιμώττοντα παντὸς ἀγαθοῦ καὶ νοσοῦντα τὴν ἀπραξίαν». Ὁ τόνος καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἁσμάτων τοῦ Ἀνδρέου εἶναι φωνὴ αὐστηροῦ ἀσκητοῦ· ἡ νηστεία καὶ ἡ ἐγκράτεια εἶναι τὸ προσφιλέστερον ἄσμα εἰς τὴν λύραν τοῦ τυφλοῦ ποιητοῦ καθ' ὅλον τὸ στάδιον τῆς νηστείας. Ἀπὸ πρωΐας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς εὐτρεπίζει τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ αὐλόν, ἵνα ἐξυμνήσῃ τῆς νηστείας τὴν λαμπρότητα καὶ δύναμιν καὶ σπουδαιότητα καὶ καλῶν τοῦς συνασκητὰς αὐτοῦ εἰς τοῦς ὑψηλοὺς πνευματικὸς ἀγῶνας ψάλλει: «Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν ἠγέωκται· οἱ βουλόμενοι

¹ Κῶδ. Β 32 φ, 117 β, Λαύρας.

² Εἰρημὸς πλ. δ' ἤχου ἐν τῷ ἀνωτέρῳ Κῶδ. φ. 205 β.

ἀθλῆσαι εἰσέλθετε ἀναζωσάμενοι τὸν καλὸν τῆς νηστείας ἀγῶνα¹... Ἐφθασε καιρὸς, ἡ τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων ἀρχή, ἡ κατὰ τῶν δαιμόνων νίκη, ἡ πάνοπλος ἐγκράτεια, ἡ τῶν ἀγγέλων εὐπρέπεια, ἡ πρὸς Θεὸν παρηρησία...² Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία ἡ μήτηρ τῆς σωφροσύνης, ἡ κατήγορος τῆς ἁμαρτίας...³ Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτὴν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ· ἀληθῆς νηστεία ἡ τῶν κακῶν ἄλλοτριώσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους καὶ ἐπιπορκίας...⁴ Ἀρξώμεθα λαοὶ τῆς ἀμώμου νηστείας, ἥτις ἐστὶν ἡ τῶν ψυχῶν σωτηρία...⁵ Νηστείαν οὐκ ἀποχὴν βρωμάτων μόνον τελέσωμεν, ἀλλὰ παντὸς ὕλικου πάθους ἄλλοτριώσιν...⁶

Τὰ ἀνωτέρω, ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν τοῦ Ἄνδρέου, σκοπίμως παρέθεσα, ἵνα δειχθῆ ὅτι μόνον ἀπὸ στόματος ἀσκητοῦ ἠδύναντο ν' ἀκουσθῶσι τὰ τοιαῦτα περὶ νηστείας παραγγέλματα, ἐν αὐστηροτάτῳ τόνῳ καὶ σταθερᾷ πεποιθήσει. Πάντα δὲ τοῦ Ἄνδρέου τὰ ποιήματα κατὰ τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστήν⁷ ἀποπνέουσι τὸ ἄρωμα τῆς ἐρήμου, τὴν εὐωδίαν τῆς ἀσκήσεως. Ἐβδομήκοντα καὶ ἑννέα ἄσματα ἀσκητικοῦ περιεχομένου ἀπειτέλεσαν τὸν τῆς νηστείας κύκλον, γνήσια ταῦτα καὶ μεμαρτυρημένα ἔργα τοῦ Ἄνδρέου. Εἰς ταῦτα, προστιθεμένων καὶ τῶν 31 τοῦ Σαβαΐτου Στεφάνου, ἔχομεν τὴν πρώτην τοῦ Τριψίδιου μορφήν, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν Κοντακίων τοῦ Ρωμανοῦ καὶ τῶν Ἰδιομέλων τῶν ἐν λόγῳ ποιητῶν, Ἄνδρέου καὶ Στεφάνου. Ὡστε τὸ Τριψίδιον μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῶν οὐδὲν ἕτερον ἄσμα περιεῖχεν εἰμὴ τὰ ἔκτενῆ μόνον τοῦ Ρωμανοῦ Κοντάκια· δευτεροὶ δὲ μετὰ τὸν Ρωμανὸν οἱ δύο οὗτοι Ἁγιοσαβίται ποιηταὶ ἐπλάτυναν τὸν κύκλον διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἑωθινῶν καὶ ἑσπερινῶν Τροπαρίων, καὶ συνεπλήρωσαν αὐτόν, ὡς ὁρᾶται σήμερον, οἱ Στουδίται αὐτάδελφοι Θεόδωρος καὶ Ἰωσήφ προσθέσαντες Στιχηρὰ προσόμοια, Καθίσματα, Τριψίδια, Κανόνας καὶ εἴτι ἄλλο περιέχει τὸ Τριψίδιον. Ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης οὐδεμίαν συμβολὴν παρέσχεν εἰς αὐτό· ἡσχολήθη ἀποκλειστικῶς εἰς καταρτισμὸν τῆς Παρακλητικῆς καὶ μόνον ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ἀναφαίνεται ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Τριψίδιου.

Ὁ Ἄνδρέας ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν μεγάλων τῆς ἐκκλησίας ποιητῶν. Τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἔργα φέρουσι πάντα τὴν σφραγίδα τοῦ ἀσκητισμοῦ, περιηθισμένα διὰ λεκτικοῦ σοβαροῦ καὶ μεμετρημένου, ἀμιλλώμενα κατὰ τὸ κάλλος

¹ Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς πρωί.

² Αὐτόθι.

³ Δευτέρα πρωί τῆς Α' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.

⁴ Δευτέρα ἑσπέρας τῆς Α' ἑβδομάδος· ὄρισμός τῆς νηστείας ἀσκητικώτατος σύμφωνος μὲ τὰ παραγγέλματα τῆς ὑψηλῆς ἀσκήσεως.

⁵ Τρίτη πρωί τῆς Α' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.

⁶ Τρίτη ἑσπέρας τῆς Α' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.

⁷ Ἴδε τὸν κατάλογον τούτων κατωτέρω.

τῶν ἐννοιῶν καὶ τῆς φράσεως πρὸς τὰ κάλλιστα προϊόντα τοῦ πνεύματος τῆς ποιητικῆς Ἀγιοσαβιτικῆς σχολῆς. Ἡ συγγένεια τῶν ἔργων αὐτοῦ πρὸς τὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ Κοσμά, τοῦ Κυπριανοῦ, τοῦ Στεφάνου καὶ τῶν λοιπῶν Ἀνατολικῶν εἶναι καταφανής. Ταῦτα διακρίνονται εἰς τρία εἶδη: Εἰρημούς, Ἰδιόμελα καὶ Προσόμοια καὶ εἶναι τὰ ἀκόλουθα.

Α'. Εἰρημοί.

Ἔχος β'

- 1) φδὴ α' Ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα ἐπάγη καὶ τὰ κύματα...
- 2) » β' Ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι λέγει Κύριος...
- 3) » γ' Ὑψώθη ἐν σοὶ κέρας μου ὁ Θεὸς μου...
- 4) » δ' Νοεροῖς ὄμμασι προορῶν τὴν ἔνσαρκόν σου...
- 5) » ε' Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζοντες ἀνυμνοῦμέν σε...
- 6) » ζ' Τύπος τῆς τριημέρου ταφῆς σου...
- 7) » η' Ἐν τῇ φλογοφόρῳ καμίνῳ ὡς ἐν δροσοπόκῳ...
- 8) » θ' Πατέρα καὶ υἱὸν καὶ Πνεῦμα ἅγιον...
- 9) » ι' Τὸν πάλαι δροσίσαντα τῶν Ἑβραίων τοὺς παῖδας...
- 10) » ι' Ὑπὲρ πᾶσαν ἐννοιαν λόγῳ τὸν Λόγον τοῦ πατρὸς...¹

β'

Ἔχος β'

- 11) φδὴ α' Ἐν νεφέλῃ φωτεινῇ καὶ στύλῳ πυρός...
- 12) » β' Κρίσιν ἀληθῆ ποιήσει Κύριος...
- 13) » γ' Στήριξον ἡμᾶς ὑπεράγαθε ἐν τῇ πέτρᾳ...
- 14) » δ' Κατανοῶν τὰ ἔργα σου ὁ προφήτης...
- 15) » ε' Τὴν ἐν σκότει μου ψυχὴν τῷ φωτισμῷ...
- 16) » ζ' Ἐκ τῶν ἀνομιῶν μου ἔδου ἡ κεφαλὴ μου...
- 17) » η' Ὡς κακοῦργον κήρυγμα καὶ ἀσεβείας...
- 18) » θ' Τρεῖς παῖδες ἐν Βαβυλῶνι μὴ πειθόμενοι...
- 19) » θ' Σὲ τὴν ἀειπάρθενον καὶ ἀειθαλῆ ἄρουραν...²

γ'

Ἔχος β'.

- 20) φδὴ α' Ἄσμα καινὸν ὕμνον ἄσωμεν Χριστῷ...
- 21) » β' Ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι Θεός...

¹ Κῶδ. 220 Coislin φ. 44^α Ἐθν. Βιβλ. Παρισίων Β 32 φ. 60β, Λαύρας. Οἱ Εἰρημοὶ οὗτοι τοῦ Ἀνδρέου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθὲν Εἰρημολόγιον ἐν Παρισίοις 1932.

² Κῶδ. Β 32 φ. 59β, Λαύρας.

- 22) φδὴ γ' Ὁ τῶ λόγῳ σου, Κύριε, οὐρανοὺς ἐν συνέσει πηξίμενος...
 23) » δ' Τῆς οἰκονομίας σου τὴν ἀκοὴν εἰσακήκοα...
 24) » ε' Τὸν φωτισμὸν τῆς γνώσεώς σου ἔλλαμπον...
 25) » ς' Ἐκ βάθους τῆς καρδίας μου, Κύριε, δέομαι...
 26) » ζ' Τῆς Χαλδαϊκῆς καμίνου προστάξει τοῦ τυράννου...
 27) » η' Οἱ ἐν Βαβυλῶνι παῖδες προθύμως ἀγαλλόμενοι...
 28) » θ' Ἐν τῇ θάμνῳ τῆς βάρου προετύπου σε...¹

δ'

Ἦχος δ'.

- 29) φδὴ α' Σημεῖα καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ διὰ Μωσέως...
 30) » β' Ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς ὁ θανάτῳ...
 31) » γ' Ἀσθενοῦντά με, Χριστέ ὁ Θεός, πρὸς πόλεμον...
 32) » δ' Οὐδὲν τῶν γεγονότων εἰσακήκοα, Κύριε...
 33) » ε' Οὐρανοὺς ἀφομοίωσον τῇ γῆ, Κύριε...
 34) » ς' Ἀμαρτία ἀφωτίστοις ἐν ἄδου βάθεισιν ἐνδιδαιτώμενόν με...
 35) » ζ' Νικήσαντες τρεῖς ἀπειλὴν τυράννου...
 36) » η' Ζῶντες καὶ νῦν ἀγγελικῶς οἱ πρὶν ὑπερφυῶς...
 37) » θ' Θεομητορ Δέσποινα, σὺν τῶ υἱῷ σου ἢ κτίσις...²

ε'

Ἦχος πλ. α'.

- 38) φδὴ α' Πόντῳ Ἐρυθρῷ πεζοπορήσας Ἰσραὴλ...
 39) » γ' Ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησε συναγωγὴ...
 40) » δ' Ἐφριαζάμην καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδιά μου...
 41) » ε' Ὁ ἐξ ἀδύτου φωτὸς ἀδυτος ἥλιος...
 42) » ς' Φεύγει προβλέπων ὁ Ἰωνᾶς...
 43) » ζ' Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις ἀληθεῖς...
 44) » η' Ἱερῶν δογμάτων ἀντιποιοῦμενοι παῖδες...
 45) » θ' Ἀνθρωπότητος καὶ θεότητος σύνδοδος ἐν σοί, Θεοτόκε...³

ς'

Ἦχος πλ. β'.

- 46) φδὴ α' Τῷ καταδιελόντι τὸ ἀνυπόστατον ὕδωρ...
 47) » β' Ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι Θεὸς ὁ τὸν λαόν...
 48) » γ' Ἐν τῇ πέτρῳ με τῶν ἐντολῶν σου στήριξον...

¹ Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 61 β.² Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 152 β.³ Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 177 β.

- 49) φδὴ δ' Ἐκ φοβεραῶς σου ἀκοῆς ἀκηκοότες...
 50) » » Ἀκηκῶς τὴν ἐπ' ἐσχάτων σου ἔλευσιν, Κύριε...
 51) » ε' Ὑπεραυγάζουσι παντὸς φωτὸς αἱ θεαυγεῖς...
 52) » » Ἐχων ὁ μόνος τὴν ἀθανασίαν...
 53) » ς' Ἰωνάς ὁ προφήτης ἐν τῷ κήτει ὑπάρχων...
 54) » ζ' Δόγμα ἠλλοίωσαν βασιλέως ἀσεβοῦς...
 55) » η' Ἀψυχον ἐξεφαύλισαν χρυσότευκτον ἄγαλμα...
 56) » θ' Τὸ ἀλατόμητον ὄρος, ὃ προεῖδε Δανιήλ...¹

ζ'

Ἦχος πλ. δ'.

Εἰς τὸν ἅγιον Εὐθθύμιον.

- 57) φδὴ α' Ὁ παράδοξον ὁδὸν ἐν θαλάσῃ τῷ λαῷ...
 58) » β' Ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς ὑμῶν...
 59) » γ' Ὅμοιώσόν με, Χριστέ, νυκτῶς τῷ ὄρει τῷ Σιών...
 60) » δ' Τὴν σὴν ἐνανθρώπησιν ἦν πρὸ αἰώνων προῶρισας...
 61) » ε' Ἀγαθέ, φωτὸς καὶ εἰρήνης χορηγέ...
 62) » ς' Ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου αἱ ἀνομίαι μου...
 63) » ζ' Μιμητὰς τῶν τριῶν σου, Κύριε, παίδων ποιήσον...
 64) » η' Ἱερουσαλήμ ἡγιασμένης εὐγενεῖς ὄντες παῖδες...
 65) » θ' Σωματώσεως θείας ὄργανον, Παρθένε...²

Β' Ἰδιόμελα.

α) Ἐν τῷ Τριφδίῳ.

Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.

Ἦχος α'

- 1) Μὴ προσευξώμεθα
 φαρισαϊκῶς, ἀδελφοί,
 ὃ γὰρ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται...³

Τῇ Κυριακῇ τῆς Ἀπόκρῃ.

Ἦχος πλ. β'

- 2) Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν
 ἐκείνην καὶ τὴν ὥραν
 ὅταν μέλλωμεν πάντες...⁴

¹ Κῶδ. 220 Coislín φ. 169⁶, Παρισίων. Β 32 φ. 222⁶, Λαύρας.² Κῶδ. 220 Coislín φ. 219⁶, Παρισίων. Β 32 φ. 280^α, Λαύρας.³ Κῶδ. 1493 φ. 189, Βατοπεδίου. Γ 86 φ. 166⁶, Λαύρας· ὁ δὲ 1499 φ. 225^α, Βατοπεδ. ἀναγράφει τοῦτο εἰς τὸν Σαβᾶτην Στέφανον.⁴ Κῶδ. 1493 φ. 191^α, Βατοπ. 1499 φ. 228^α, Βατοπ. Γ 86 φ. 169^α, Λαύρας.

Ἦχος πλ. β'

- 3) Ὡ ποία ὥρα τότε
καὶ ἡμέρα φοβερὰ!
ὅταν καθίσῃ ὁ κριτής...¹

Ἦχος α'

- 4) Προκαθάρωμεν ἑαυτοὺς, ἀδελφοί,
τῇ βασιλίδι τῶν ἑορτῶν.
Ἰδοὺ γὰρ παραγέγονε...²

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Ἦχος πλ. δ'

- 5) Λιχνευσάμενοι
τὴν πρώτην ὑπέστημεν γύμνωσιν
ἠττηθέντες τῆς πικρᾶς βρώσεως...³

Τῇ Δευτέρᾳ πρωῒ. Ἦχος γ'

- 6) Παντα τὸν χρόνον
ἢ νηστεία ὠφέλιμός ἐστι
τοῖς αἰρουμένοις καὶ ποιοῦσιν αὐτὴν...⁴

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας. Ἦχος πλ. δ'

- 7) Διὰ νηστείας καθαρθῆναι σπεύσωμεν
τοῦ ρύπου τῶν παισμάτων ἡμῶν
καὶ δι' ἐλέους καὶ φιλανθρωπίας...⁵

Τῇ Τρίτῃ πρωῒ. Ἦχος γ'

- 8) Ἀσμένως λαοὶ
τὴν νηστείαν ἀσπασώμεθα
ἔφθασε γάρ...⁶

Τῇ Τρίτῃ ἐσπέρας. Ἦχος α'

- 9) Περιχαρῶς δεξώμεθα πιστοὶ
τὸ θεόπνευστον διάγγελμα τῆς νηστείας
οἱ πρώην ὡς Νινευῖται...⁷

¹ Κ ὦ δ. 1493 καὶ 1499, Βατοπ. Γ 86 φ. 169⁶, Λαύρας.

² Κ ὦ δ. 1493 φ. 193^α, Βατοπ. 1499 φ. 231^α, Βατοπ. Γ 86 φ. 171^α, Λαύρας.

³ Κ ὦ δ. 1493 φ. 193^α, Βατοπ. 1499 φ. 231^α, Βατοπ. Γ 86 φ. 171^α, Λαύρας.

⁴ Κ ὦ δ. 1493 καὶ 1499, Βατοπ. Γ 86 φ. 171⁶, Λαύρας.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁷ Ἐνθ' ἄνωτ.

Τῆ Τετάρτῃ πρωΐ.

Ἔχος α'

- 10) Βρωμάτων νηστεύουσα ψυχή μου
καὶ παθῶν μὴ καθαρεύουσα
μάτην ἐπαγάλλῃ τῆ ἀτροφία...¹

Τῆ Τετάρτῃ ἑσπέρας.

Ἔχος γ'

- 11) Ἀνέτειλε τὸ ἕαρ τῆς νηστείας
καὶ τὸ ἄνθος τῆς μετανοίας
ἀγνίσωμεν σὺν ἑαυτοῦς ἀδελφοί...²

Τῆ Πέμπτῃ πρωΐ.

Ἔχος γ'

- 12) Ἐλαμψε τῆς ἐγκρατείας ἡ εὐπρέπεια
τῶν δαιμόνων τὴν ἀχλὺν φυγαδεύουσα
ἐπεδήμησε τῆς νηστείας ἡ σεμνότης...³

Τῆ Πέμπτῃ ἑσπέρας.

Ἔχος β'

- 13) Ὁ τοῦ Κυρίου Σταυρὸς
τοῖς ἀκλινῶς αὐτὸν προσκυνοῦσι
πάσης ἡδονῆς χαλινός ἐστι...⁴

Τῆ Παρασκευῇ πρωΐ.

Ἔχος πλ. β'

- 14) Πρὸ τοῦ σωτηρίου σταυροῦ
τῆς ἁμαρτίας βασιλευούσης
τῆς ἀσεβείας ἐπικρατούσης...⁵

Τῆ Παρασκευῇ ἑσπέρας.

Ἔχος β'

- 15) Καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀδελφοί
ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ
σαρκὸς καὶ πνεύματος...⁶

¹ Ἐνθ' ἄνωτ., Βατοπ. Γ 86 φ. 172^α, Λαύρας.

² Ἐνθ' ἄνωτ.

³ Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 172^β, Λαύρας.

⁴ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 173^α, Λαύρας.

Τῆ Κυριακῇ τῆς Τυρωῆς (εἰς τὸν Ἑσπερινόν).

Ἦχος πλ. β'

- 16) Ἐκάθησεν Ἀδὰμ
ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου
καὶ τὴν ἰδίαν γύμνωσιν θρηγῶν ᾧδύρευτο...¹

Ἦχος πλ. β'

- 17) Ἥλιος ἀκτῖνας ἔκρυσεν
ἢ σελήνη σὺν τοῖς ἄστροις
εἰς αἶμα μετετρέπη...²

Ἦχος πλ. β'

- 18) Ἐξεβλήθη Ἀδὰμ τοῦ Παραδείσου
διὰ τῆς βρώσεως
διὸ καὶ καθιζόμενος ἀπέναντι τούτου...³

Τῆ Κυριακῇ πρωτ' (εἰς τοὺς Αἴνους).

Ἦχος πλ. α'

- 19) Οἴμοι! ὁ Ἀδὰμ
ἐν θρήνῳ κέκραγεν
ὄτι ὄφεις καὶ γυνή...⁴

Ἦχος πλ. α'

- 20) Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν ἠνέωκται
οἱ βουλομενοὶ ἀθλῆσαι εἰσέλθετε
ἀναζωσάμενοι τὸν καλὸν τῆς νηστείας ἀγῶνα...⁵

Ἦχος πλ. β'

- 21) Ἐφθασε καιρὸς
ἢ τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων ἀρχή
ἢ κατὰ τῶν δαιμόνων νίκη...⁶

Τῆ Δευτέρῃ τῆς Α' ἑβδομάδος (πρωτ').

Ἦχος πλ. α'

- 22) Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία
ἢ μήτηρ τῆς σωφροσύνης
ἢ κατήγορος τῆς ἁμαρτίας...⁷

¹ Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 174^b, Λαύρας.

² Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 175^a, Λαύρας.

³ Ἐνθ' ἄνωτ. φ. 174^b, Λαύρας· ἐν δὲ τῷ Δ 68 Λαύρας, ποίημα Βυζαντίου.

⁴ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁷ Ἐνθ' ἄνωτ.

Τῆς Δευτέρας ἐσπέρας.

Ἦχος γ'

- 23) Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτὴν
εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ
ἀληθῆς νηστεία...¹

Τῆς Τρίτης πρωῒ.

Ἦχος γ

- 24) Ἀρξώμεθα λαοὶ
τῆς ἀνόμου νηστείας
ἥτις ἐστὶν τῶν ψυχῶν σωτηρία...²

Τῆς Τρίτης ἐσπέρας.

Ἦχος πλ. δ'

- 25) Νηστείαν
οὐκ ἀποχὴν βρωμάτων μόνον τελέσωμεν
ἀλλὰ παντὸς ὑλικοῦ πάθους ἀλλοτριώσιν...³

Τῆς Τετάρτης πρωῒ.

Ἦχος α'

- 26) Νηστεία
τῶν λογισμῶν τὰ πάθη
δεῦτε δουλώσωμεν...⁴

Τῆς Τετάρτης ἐσπέρας.

Ἦχος πλ. δ'

- 27) Νηστεύοντες, ἀδελφοί, σωματικῶς
νηστεύσωμεν καὶ πνευματικῶς
λύσωμεν πάντα σύνδεσμον ἀδικίας...⁵

Τῆς Πέμπτης πρωῒ.

Ἦχος γ'

- 28) Κύριε
ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ ἔθου μετάνοιαν
ἐμὲ τὸν ἀνάξιον...⁶

¹ Ἐνθ' ἄνωτ.

² Ἐνθ' ἄνωτ.

³ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁴ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ.

Τῆς Πέμπτης ἑσπέρας.

Ἦχος δ'

- 29) Οἱ ποθοῦντες τοῦ θείου πάσχα μετασχεῖν
οὐκ ἀπ' Αἰγύπτου
ἀλλ' ἐκ Σιών ἀρχομένου...¹

Τῆς Παρασκευῆς πρωῒ.

Ἦχος πλ. δ'

- 30) Τὸ τῆς νηστείας διάγγελμα
περιχαρῶς ὑποδεξώμεθα
εἰ γὰρ ταύτην ὁ προπάτωρ διεφυλάξατο...²

Τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας (πρωῒ).

Ἦχος πλ. β'

- 31) Μωσῆς ἐν καιρῷ τῆς ἐγκρατείας
νόμον ἐδέξατο
καὶ λαὸν ἀπεσπάσατο...³

Τῆς Κυριακῆς ἑσπέρας.

Ἦχος πλ. δ'

- 32) Δεῦτε ἐκκαθάρωμεν ἑαυτοὺς
ἐν ἐλεημοσύναις
καὶ οἰκτιρμοῖς πενήτων...⁴

Τῆς Δευτέρας πρωῒ.

Ἦχος πλ. α'

- 33) Θαυμαστὸν ὄπλον
ἡ προσευχὴ καὶ νηστεία
αὕτη τὸν Μωϋσέα | νομογράφον ἔδειξε...⁵

Τῆς Δευτέρας ἑσπέρας.

Ἦχος γ'

- 34) Τὴν πνευματικὴν νηστείαν νηστεύσωμεν
διαρρήξωμεν πᾶσαν σιραγαλιὰν
ἐκφευξώμεθα δὲ καὶ τῶν σκανδάλων τῆς ἁμαρτίας...⁶

¹ Ἦθος ἄνωτ.

² Ἦθος ἄνωτ.

³ Ἦθος ἄνωτ. Γ 86 φ. 180^α, Λαύρας.

⁴ Ἦθος ἄνωτ.

⁵ Ἦθος ἄνωτ.

⁶ Ἦθος ἄνωτ.

Τῆ Τρίτη πρωΐ.

Ἦχος πλ. α'

- 35) Ἴνα τί ραθυμοῦσα ψυχὴ μου
τῆ ἁμαρτία δουλεύεις;
Ἴνα τί ἀσθενοῦσα...¹

Τῆ Τρίτη ἑσπέρας.

Ἦχος γ'

- 36) Ὁ σαρκὶ σταυρωθεὶς, Κύριε,
καὶ σαυτῷ συσταυρώσας
τὸν παλαιὸν ἡμῶν ἄνθρωπον...²

Τῆ Τετάρτη πρωΐ.

Ἦχος βαρῆς

- 37) Ὁ διὰ σταυροῦ σου, Κύριε,
λύσας θάνατον
ἐπεισαχθέντα τῷ κόσμῳ...³

Τῆ Τετάρτη ἑσπέρας.

Ἦχος α'

- 38) Τὴν πνευματικὴν, ἀδελφοί,
ἀναλαβόντες νηστείαν
τῆ γλώττη μὴ λαλεῖτε δόλια...⁴

Τῆ Πέμπτη πρωΐ.

Ἦχος πλ. δ'

- 39) Μετανοίας ὁ καιρὸς
καὶ ζωῆς αἰωνίου πρόξενος ἡμῶν
ὁ τῆς νηστείας ἀγών...⁵

Τῆ Πέμπτη ἑσπέρας.

Ἦχος πλ. α'

- 40) Μὴ νηστεύσαντες
κατ' ἐντολὴν τοῦ κτίσαντος
ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τῆς γνώσεως οἱ πρωτόπλαστοι...⁶

¹ Ἐνθ' ἄνωτ.

² Ἐνθ' ἄνωτ.

³ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁴ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ.

Τῆ Παρασκευῇ πρωί.

Ἦχος πλ. δ'

- 41) Ἡ παθοκίονος νηστεία παροῦσα
τοὺς κακωθέντας ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας
λατρεύειν ἐπαγγέλλεται...¹

Τῆ Παρασκευῇ ἑσπέρας.

Ἦχος δ'

- 42) Νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος
νῦν ἡμέρα σωτηρίας
ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου...²

Τῆ Γ' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν (ἑσπέρας).

Ἦχος πλ. δ'

- 43) Χαλινοὺς ἀποπτύσας τοὺς πατρικοὺς
ἀστάτω φρενὶ
τοῖς κτηνώδεσι τῆς ἁμαρτίας
λογισμοῖς συνέζησα...³

Τῆ Δευτέρᾳ πρωί.

Ἦχος δ'

- 44) Τὸν χαλεπὸν τῶν πταισμάτων μου
ρύπον ἐνδέδυμαι
καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ νυμφῶνος ἐκβέβλημαι...⁴

Τῆ Δευτέρᾳ ἑσπέρας.

Ἦχος β'

- 45) Πάτερ ἀγαθὲ
πάντων ὧν μοι δέδωκας
ἐγύμνωσέ με ἢ ἀφροσύνη...⁵

Τῆ Τρίτῃ πρωί.

Ἦχος βαρὺς

- 46) Ἡμαρτον ὁμολογῶ σοι, Κύριε,
ὁ ἄσωτος ἐγὼ
οὐ τολμῶ ἀτενίσαι...⁶

¹ Ἐνθ' ἄνωτ.

² Ἐνθ. ἄνωτ.

³ Κ ᾠδ. 1493 καὶ 1499, Βατοπεδ.

⁴ Κ ᾠδ. 1493 καὶ 1499, Βατοπ. Γ 86, Λαύρας.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ.

Τῆς Τρίτης ἑσπέρας.

Ἦχος β'

- 47) Πατέρα σε τὸν κτίστην ἐπιγράφεσθαι
τολμῶ, Κύριε,
ζῶν ὑπάρχον γηγενές...¹

Τῆς Τετάρτης πρωῆς.

Ἦχος β'

- 48) Ἐν τιμῇ ὧν υἰότητος
πατρὸς ἀγαθοῦ
ὁ ἄνους ἐγὼ οὐ συνῆκα...²

Τῆς Τετάρτης ἑσπέρας.

Ἦχος δ'

- 49) Ἀσώτως διασπείρας
τὸν πατρικόν μου πλοῦτον
ἔρημος γέγονα...³

Τῆς Πέμπτης πρωῆς.

Ἦχος πλ. β'

- 50) Τῆς υἰοθεσίας ἐκπεσὼν
ὁ ἄσωτος ἐγὼ
δουλοπρεπῶς χοίροις συνδιαιτώμενος...⁴

Τῆς Πέμπτης ἑσπέρας.

Ἦχος πλ. β'

- 51) Ἡ ἐν τῷ ξύλῳ τοῦ σταυροῦ
κρεμασθεῖσα ζωὴ τῶν ἀπάντων
Χριστέ ὁ Θεός...⁵

Τῆς Παρασκευῆς πρωῆς.

Ἦχος πλ. β'

- 52) Τῆς πατρικῆς δωρεᾶς
διασκορπίσας τὸν πλοῦτον
ἄσωτῆ τὸν βίον κατηνάλωσα...⁶

¹ Ἐνθ' ἄνωτ.

² Ἐνθ' ἄνωτ.

³ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁴ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ.

Τῆ Παρασκευῇ ἐσπέρας.

Ἦχος βαρὺς

- 53) Ἀσώτου δίκην ἀπέστην
τῆς χάριτός σου, Κύριε,
καὶ τὸν πλοῦτον δαπανήσας τῆς χρηστότητος...¹

Τῆ Δ' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν (ἐσπέρας).

Ἦχος πλ. δ'

- 54) Ἀτενίσαι τὸ ὄμμα εἰς οὐρανὸν
οὐ τολμῶ ὁ τάλας ἐγὼ
ἐκ τῶν πονηρῶν μου πράξεων...²

Τῆ Δευτέρᾳ πρωΐ.

Ἦχος πλ. β'

- 55) Ἀρίστην ὁδὸν ὑψώσεως, Χριστέ,
τὴν ταπεινώσιν ἐδειξας
σεαυτὸν κενώσας...³

Τῆ Δευτέρᾳ ἐσπέρας.

Ἦχος πλ. δ'

- 56) Μεγαλορρήμων Φαρισαῖος
ἐβδελύχθη καυχησάμενος
καὶ Τελώνης ταπεινόφρων...⁴

Τῆ Τρίτῃ πρωΐ.

Ἦχος πλ. δ'

- 57) Τοῦ μεγαλαύχου Φαρισαίου
τὴν ἐξ οἰήσεως
ἐννοῦσα ψυχὴ μου κατάκρισιν...⁵

Τῆ Τρίτῃ ἐσπέρας.

Ἦχος γ'

- 58) Νικῶν τὸν Τελώνην τοῖς παραπτώμασιν
οὐ ζηλῶ τῇ μετανοίᾳ
τοῦ δὲ Φαρισαίου...⁶

¹ Ἐνθ' ἀνωτ.

² Κ ᾠ δ. 1493, Βατοπ.

³ Κ ᾠ δ. 1493 καὶ 1499 Βατοπ. Γ. 86, Λαύρας.

⁴ Ἐνθ' ἀνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἀνωτ.

⁶ Ἐνθ. ἀνωτ.

*Τῇ Τετάρτῃ πρωί.**Ἦχος πλ. δ'*

- 59) Τῆς νηστείας τὴν ὁδὸν μεσάσαντες
τὴν ἄγουσαν ἐπὶ τὸν σταυρὸν σου τὸν τίμιον
τὴν σὴν ἡμέραν ἰδεῖν...¹

*Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας.**Ἦχος δ'*

- 60) Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος νηστεία
τὴν ἑαυτῆς μεσότητά νῦν ἐπήγαγε
ταῖς προλαβούσαις ἡμέραις εὐαρεστήσασα...²

Ἦχος πλ. α'

- 61) Οἱ ἐν κρυπτῷ ἀρετὰς ἐργαζόμενοι
πνευματικὰς ἀμοιβὰς ἐκδεχόμενοι
οὐ μέσον τῶν πλατειῶν θριαμβεύουσι ταύτας...³

*Τῇ Πέμπτῃ πρωί.**Ἦχος βαρὺς*

- 62) Ζηλώσωμεν οἱ πιστοὶ
τοῦ Τελώνου τὴν μετάνοιαν
καὶ μὴ Φαρισαϊκῶς ἐγκαυχησώμεθα...⁴

*Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας.**Ἦχος πλ. β'*

- 63) Παρὰ Κυρίου
τοῦ ταπεινώσαντος ἑαυτὸν
μέχρι τοῦ διὰ σταυροῦ θανάτου...⁵

*Τῇ Παρασκευῇ πρωί.**Ἦχος δ'*

- 64) Ὁ τῆς ἀληθείας ἕξεταστὴς
καὶ τῶν κρυπτῶν γνώστης Κύριος
τὸν Φαρισαῖον ἐν κενοδοξίᾳ νικώμενον...⁶

¹ Ἦνθ' ἄνωτ.² Ἦνθ' ἄνωτ.³ Ἦνθ' ἄνωτ.⁴ Ἦνθ' ἄνωτ.⁵ Ἦνθ' ἄνωτ.⁶ Ἦνθ' ἄνωτ.

Ἦχος πλ. δ'

- 65) Σήμερον ὁ Δεσπότης τῆς κτίσεως
καὶ Κύριος τῆς δόξης
ἐν σταυρῷ προσπήγνυται...¹

Τῆ Παρασκευῆ ἐσπέρας.

Ἦχος βαρὺς

- 66) Τοῖς πάθει δουλώσας
τῆς ψυχῆς μου τὸ ἀξίωμα
κτηνώδης ἐγενόμην...²

Τῆ Δευτέρα τῆς Ε' ἐβδομάδος πρωί.

Ἦχος πλ. δ'

- 67) Τῷ τοῖς λησταῖς περιπεσόντι
ὁμοιώθην ἐγὼ
Δέσποτα τῶν ἀπάντων...³

Τῆ Δευτέρα ἐσπέρας.

Ἦχος βαρὺς

- 68) Ὡς ὁ περιπεσὼν εἰς τοὺς ληστὰς
καὶ τετραυματισμένος
οὕτω καὶ γὰρ περιέπεσον...⁴

Τῆ Ε' Κυριακῆ τῶν Νηστειῶν πρωί.

Ἦχος α'

- 69) Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
βρωσὶς καὶ πόσις
ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ ἄσκησις...⁵

Τῆ Κυριακῆ ἐσπέρας.

Ἦχος α'

- 70) Θουμαστὴ τοῦ σωτῆρος
ἡ δι' ἡμᾶς φιλόνητος γνῶμη
τῶν μελλόντων γὰρ τὴν γνῶσιν...⁶

¹ Ἦθος ἄνωτ.

² Ἦθος ἄνωτ.

³ Ἦθος ἄνωτ.

⁴ Ἦθος ἄνωτ.

⁵ Ἦθος ἄνωτ.

⁶ Ἦθος ἄνωτ.

Τῆ Δευτέρα πρωΐ.

Ἦχος πλ. α'

- 71) Μὴ καταδικάσης με, Χριστέ,
ἐν φλογὶ γεέννης
ὡς τὸν πλούσιον διὰ Λάζαρον...¹

Τῆ Δευτέρα ἑσπέρας.

Ἦχος δ'

- 72) Τῆς ψυχοβλαβοῦς πλεονεξίας
ἐλευθέρωσον, σωτήρ,
καὶ μετὰ Λαζάρου τοῦ πένητος...²

Τῆ Τρίτη πρωΐ.

Ἦχος πλ. α'

- 73) Ὀλισθηρῶς τοῖς παραπτώμασι
καὶ ταῖς σειραῖς τῶν ἁμαρτημάτων
συνδεδεμένη, ὦ ψυχὴ...³

Τῆ Τρίτη ἑσπέρας.

Ἦχος α'

- 74) Πορφύραν αὐτοκρατορίας θεότευκτον
καὶ βύσσον ἀφθαρσίας
ἔστολισμένη, ψυχὴ μου...⁴

Τῆ Τετάρτη πρωΐ.

Ἦχος α'

- 75) Ὁ Ἰσραὴλ πορφύραν καὶ βύσσον ἐνεδέδυτο
στολαῖς ἱεραῖς καὶ βασιλείοις λάμπων
νόμον δὲ καὶ προφήτας πλουτῶν...⁵

Τῆ Τετάρτη ἑσπέρας.

Ἦχος πλ. α'

- 76) Πλούσιος ἐν πάθεισιν ὑπάρχων
τὴν ἀπατειλὴν τῆς ὑποκρίσεως
περίκειμαι στολὴν...⁶

¹ Ἐνθ. ἄνωτ.

² Ἐνθ' ἄνωτ.

³ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁴ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Ἐνθ' ἄνωτ.

Τῆ Πέμπτη πρωί.

Ἦχος πλ. α'

- 77) Δεῦτε πρὸ τέλους πάντες ἀδελφοί
ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ
προσέλθωμεν τῷ εὐσπλάγγνῳ θεῷ...¹

Τῆ Πέμπτη ἑσπέρας.

Ἦχος πλ. δ'

- 78) Τοῦ πλουσίου τῆς ἀσυμπαθοῦς ὁμοιώσεως
καὶ ἀμεταδότου γνώμης
ρῦσαί με, Χριστέ ὁ Θεός...²

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας.

Ἦχος πλ. δ'

- 79) Τὴν ψυχοφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστὴν
βοήσωμεν· χαῖρε πόλις Βηθανία
πατρὶς ἡ τοῦ Λαζάρου...³

Τῆ Κυριακῆ τῶν Βαΐων (εἰς τὸν ἑσπερινόν).

Ἦχος πλ. β'

- 80) Δεῦτε καὶ ἡμεῖς σήμερον
πᾶς ὁ νέος Ἰσραὴλ
ἡ ἐξ ἔθνῶν ἐκκλησία...⁴

Ἦχος πλ. β'

- 81) Τὴν σεπτὴν ἀνάστασιν
τὴν σὴν προτυπούμενος ἡμῖν
ἡγείρας θανόντα τῇ προστάξει σου...⁵

β) Ἐν τοῖς Μηναίοις

Ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.

Τῆ Α' τῆς Ἰνδίκτου (εἰς τοὺς Αἴνους).

Ἦχος δ'

- 82) Αἱ πορεῖαί σου ὁ Θεὸς
αἱ πορεῖαί σου μεγάλαὶ καὶ θαυμασταί.
διὸ τῆς οἰκονομίας σου...⁶

¹ Ἐνθ' ἄνωτ.

² Ἐνθ' ἄνωτ.

³ Κατὰ τὰ ἔντυπα· ὁ Βατοπ. κῶδ. 1493 ἐπιγράφει τοῦτο εἰς Λέοντα τὸν δεσπότην.

⁴ Κ ᾠδ. 1493 φ. 235⁶, Βατοπ. Γ 86 φ. 200^α, Λαύρας.

⁵ Ἐνθ' ἄνωτ.

⁶ Κ ᾠδ. 1493 φ. 11⁶, Βατοπ.

Τῆ κ' *Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος* (εἰς τοὺς Αἴνους).

Ἦχος δ'

- 83) Τίς μὴ μακαρίσει σου
τὸν πανόλβιον τρόπον Εὐστάθιε;
ὅτι γενναίως ὑπήνεγκας...¹

Τῆ κς' *Ἰωάννου Θεολόγου ἡ μετάστασις* (εἰς τὴν Λιτὴν).

Ἦχος δ'

- 84) Ποταμοὶ θεολογίας
ἐκ τοῦ τιμίου σου στόματος
ἀνέβλυσαν, ἀπόστολε...²

Ἦχος δ'

- 85) Τὸ φυτὸν τῆς ἀγνείας
τὸ μύρον τῆς εὐωδίας
πάλιν ἀνέτειλεν ἡμῖν...³

Ἦχος δ'

- 86) Μαθητὰ τοῦ σωτῆρος
παρθένε καὶ Θεολόγε
σοὶ ὡς παρθένῳ...⁴

Ἦχος δ'

- 87) Ὡς τῶν ἀπορρητῶν μυστηρίων αὐτόπτης
ἐκέκραγες βοῶν
τὸν προαιώνιον Λόγον...⁵

Τῆ Α' *Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.*

Ἦχος πλ. β'

- 88) Εἰς τὸν ἄδυτον γνόφον
τοῦ ἀφράστου φωτὸς
εἰσδύσας νοητῶς...⁶

¹ Κ ᾠ δ. 1493 φ. 16α, Βατοπ. Γ 86 φ. 196, Λαύρας.

² Κ ᾠ δ. 1493 φ. 32α Βατοπ. Ἀνδρέου ἡ Γερμανοῦ. Γ 86 φ. 236, Λαύρας. 13 φ. 317α, Ἐθνικ. Βιβλ. Παρισίων.

³ Κ ᾠ δ. 1499 φ. 206, καὶ 1493 φ. 32α, Βατοπ. Γ 86 φ. 236, Λαύρας. 13 φ. 317α, Παρισίων.

⁴ Κ ᾠ δ. 1499 φ. 206, καὶ 1493 φ. 32α, Βατοπ. 13 φ. 3176, Παρισίων. 586 φ. 24α, Λαύρας 170 φ. 220α, Λαύρας.

⁵ Ἦνθ' ἄνωτ.

⁶ Κ ᾠ δ. 13 φ. 766, Παρισίων· οἱ δὲ Γ 86φ. 26α, Λαύρας καὶ 1499 φ. 35α, Βατοπ. ποίημα Σεργίου.

Ἐν Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ.

Τῆς ᾿Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου.

Ἦχος πλ. δ΄

- 89) Τῷ ἄρματι
τῶν ἄρετῶν ἐποχούμενος
ὡς διαφορλάτης ὄφθης Ἡλίας...¹

Ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ.

Τῆς Ἀ΄ Κοσμᾶ καὶ Λαμμανοῦ.

Ἦχος πλ. β΄ (Ἀνέκδοτον)

- 90) Φαιδρὰ καὶ ἐπίφωτος ἀνέτειλε σήμερον
ἡ μνήμη τῶν Ἀναργύρων Χριστοῦ
λαμπρῶς καταλάμπουσα...²

Τῆς Ἀ΄ Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου (εἰς τὴν Λιτὴν).

Ἦχος α΄

- 91) Ὑμνήσωμεν οἱ πιστοὶ
Πέτρου τὸν σύγγονον
Ἀνδρέαν τὸν Χριστοῦ μαθητὴν...³

Ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ.

Τῆς Δ΄ Βαρβάρας μάρτυρος (εἰς τοὺς Αἴνους).

Ἦχος β΄

- 92) Ἡ θεόκλητος μάρτυς Βαρβάρα
ἐν τῷ σταδίῳ πάσχουσα ἔλεγε
δεινὰ μὲν τὰ παρόντα κολαστήρια...⁴

¹ Κῶδ. 1493 φ. 37⁶, Βατοπ. 1499 φ. 29^α, Βατοπ. Γ 86 φ. 29⁶, Λαύρας· τὸ παρὸν ἀνέκδοτον κεῖται ἀνωνόμως εἰς τοὺς Παρισίους Κῶδ. 13 φ. 102⁶, 267 σ. 214, τοὺς Λαυριωτικὸς Θ 32 φ. 53^α, Θ 54 φ. 54^α, Ε 152 φ. 71⁶ καὶ Γ 71 φ. 27^α, ἐν δὲ τῷ Λαυριωτικῷ Δ 68 ποίημα Θεοφάνους.

² Κῶδ. 1493 φ. 54, Βατοπ. Γ 86 φ. 42^α, Λαύρας· ἐν τοῖς Κῶδ. Θ 32 φ. 64^α, καὶ Γ 71 φ. 41⁶, Λαύρας κεῖται ἀνωνόμως· ἐν δὲ τῷ Βατοπ. 1499 φ. 45^α ποίημα Ἀνδρέου Ἱεροσολυμίτου.

³ Κῶδ. 1499 φ. 68^α, Βατοπ. ὁ δὲ 1493 φ. 71^α, Βατοπ. Ἀνδρ. Ἱεροσολυμίτου.

⁴ Κῶδ. 1499 φ. 70^α, Βατοπ. ὁ δὲ 1493 φ. 72^α, Βατοπ. Ποίημα Ἀνατολίου τὰ ἔντυπα Βυζαντίου.

Τῆς Κ' τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου.

Ἦχος β'

- 93) Δεῦτε ἅπαντες
Χριστοῦ τὰ γενέθλια
πιστῶς προεορτάσωμεν...¹

Ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ.

Τῆς Ζ' Προδρομοῦ Σύναξις (εἰς τὸν Ἑσπερινόν).

Ἦχος δ'

- 94) Ὡς τοῦ πνεύματος ἑραστῆς
καὶ τῆς χάριτος θεόφθογγος χελιδὼν
τρανῶς τὴν οἰκονομίαν τοῦ βασιλέως...²

Ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ.

Τῆς Η' Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου.

- 95) (Ἀνέκδοτον).
Ἀθλητικὸν συστησάμενος στάδιον...³

Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ.

Τῆς Θ' Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ μ' μαρτύρων.

Ἦχος β'

- 96) Τὴν τετραδεκάριθμον χορείαν τῶν μαρτύρων
τίς μὴ ἀνυμνήσει;
τῷ γὰρ ὕδατι τῆς λίμνης εἰσῆλθον θαρσαλέως...⁴

Ἦχος β'

- 97) Τὴν λίμνην ὡς παράδεισον
καὶ τὸ κρύος ὡς καύσωνα
οἱ μάρτυρες ἠγήσαντο...⁵

¹ Κατὰ τα ἔντυπα Μηναιᾶ.

² Κ ᾠ δ. 1499 φ. 124^α, Βατοπ. Τὰ ἔντυπα Β ὕ ζ αν τ ο ς, ὁ δὲ Παρισινὸς 13 φ. 215^α, Βυζαντίου.

³ Κ ᾠ δ. 13 φ. 250^α, Παρισίων.

⁴ Κ ᾠ δ. 1493 φ. 133^α καὶ 1499 φ. 153^β, Βατοπ. Γ 86 φ. 118^β, Λαύρας. 13 φ. 272^β, Παρισίων.

⁵ Κ ᾠ δ. 1493 φ. 153^α καὶ 1499 φ. 154^α, Βατοπ. Γ 86 φ. 118^β, Λαύρας. 13 φ. 272^β, Παρισίων.

Ἦχος β'

- 98) Προφητικῶς ἀνεβόα ὁ Δαυὶδ ἐν ψαλμοῖς
διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος
καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν...¹

Ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ.

Τῆ ΚΘ' Πέτρον καὶ Παύλον.

Ἦχος β'

99)

Στιχηρὰ Ἀπότομελα.

- α) Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν...
β) Ποίοις ὑμνωδιῶν κάλλεσιν...
γ) Ποίοις πνευματικοῖς ἄσμασιν...²

Ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ.

Τῆ ς' τῆς Μεταμορφώσεως.

Ἦχος πλ. δ'

- 100) Τὸν γνόφον τὸν νομικὸν
ἢ φωτεινὴ τῆς Μεταμορφώσεως
διεδέξατο νεφέλη...³

Τῆ ΙΕ' Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου (εἰς τὴν Λιτὴν).

Ἦχος α'

- 101) Ἐπρεπε τοῖς ἀτόπταις
τοῦ Λόγου καὶ ὑπηρέταις
καὶ τῆς κατὰ σάρκα μητρὸς αὐτοῦ...⁴

† Ο ΠΡ. ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

¹ Κῶδ. 1493 φ. 133⁶, καὶ 1499 φ. 154^α, Βατοπ. Γ 86 φ. 119^α, Λαύρας. Τὰ ἔντυπα Κυπριανοῦ μοναχοῦ.

² Κῶδ. 1493 φ. 151^α, καὶ 1499 φ. 178^α, Βατοπ. Γ 74 φ. 75^α, Λαύρας.

³ Κῶδ. 1499 φ. 210^α Βατοπ. ὁ δὲ Λαυριωτικὸς Δ 68, ποίημα Βυζαντίου.

⁴ Κῶδ. 1499 φ. 211^α, Βατοπ. οἱ δὲ 13 φ. 267⁶, Παρισίων καὶ Γ 86 φ. 158^α, Λαύρας· ποίημα Ἰωάννου μοναχοῦ.